

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL CONSTANȚA
SECȚIA PENALĂ ȘI PENTRU CAUZE PENALE CU MINORI ȘI DE FAMILIE

Dosar nr.

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la

Completul compus din:

PREȘEDINTE – MDM

Judecător – CC

Cu participarea: Grefier - CA

**Ministerului Public prin procuror Ianuș Dragomir – din cadrul Parchetului de
pe lângă Curtea de Apel Constanța**

S-a luat în examinare sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în apelurile formulate împotriva sentinței penale nr.....din pronunțată de Judecătoria în dosarul penal nr. de **PARCHETUL DE PE LANGA** și inculpații:

- trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de înșelăciune și uz de fals, fapte prev. de art. 244 alin. 1 și 2 Cod penal și art. 323 Cod penal, cu aplic. art. 38 alin. 1 Cod penal și art. 5 Cod penal.

- trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de înșelăciune și uz de fals, fapte prev. de art. 244 alin. 1 și 2 Cod penal și art. 323 Cod penal, cu aplic. art. 38 alin. 1 Cod penal și art. 5 Cod penal.

- trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de complicitate la înșelăciune și fals în înscrisuri sub semnătură privată, fapte prev. de art. 48 Cod penal, rap. la art. 244 alin. 1 și 2 Cod penal. și art. 322 alin. 1 Cod penal, cu aplic. art. 38 alin. 1 Cod penal. și art. 5 Cod penal.

- trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de complicitate la înșelăciune și fals în înscrisuri sub semnătură privată, fapte prev. de art. 48 Cod penal, rap. la art. 244 alin. 1 și 2 Cod penal și art. 322 alin. 1 Cod penal, cu aplic. art. 38 alin. 1 Cod penal și art. 5 Cod penal.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată și care face parte integrantă din prezenta încheiere, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de

CURTEA:

Asupra cauzei penale de față:

Prin sentința penală nr. pronunțată de Judecătoria în dosarul nr. s-au hotărât următoarele:

În baza art.386 alin.1 C.proc.pen. admite cererea formulată de Ministerul Public și schimbă încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpaților **din** infracțiunea de înșelăciune, fals în înscrisuri sub semnătură privată și uz de fals, fapte prev. de art. 244 alin. 1 și 2 Cod penal, art. 322 Cod penal și art. 323 Cp., **în** infracțiunea de înșelăciune prev. de art. 215, alin.1, 2 și 3 Cod penal 1969, fals în înscrisuri sub semnătură privată prev. de art. 290 Cod penal 1969 și uz de fals prev. de art. 291 Cod penal 1969 cu aplicarea art. 5 Cod penal 2009.

I. În baza art. 396 alin.2 Cod pr. pen. condamnă pe inculpatul - la **pedeapsa de 4 ani închisoare** pentru săvârșirea *infracțiunii de înșelăciune prev. de art. 215, alin.1, 2 și 3 Cod penal 1969 cu aplicarea art. 5 Cod penal 2009.*

În baza art.12 alin.1 din Legea nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal raportat la art.71 alin.1 C.pen. 1969 interzice inculpatului că pedeapsă accesorie exercitarea drepturilor prevăzute de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și b C.pen. 1969.

În baza art. 396, alin.6 Cod pr. penală rap. la art. 16, alin.1, lit.f) Cod pr. penală dispune încetarea procesului penal față de inculpatul aac sub aspectul săvârșirii infracțiunii de uz de fals prev. de art. 291 Cod penal, *întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale.*

În baza art.86¹ C.pen. 1969 suspendă executarea pedepsei principale sub supraveghere pe un termen de încercare de 6 ani, calculat conform art.86² alin.1 C.pen. 1969.

În baza art.86³ alin.1 C.pen. pe durata termenului de încercare condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte, la datele fixate, la Serviciul de probațiune de pe lângă Tribunalul Constanța;
- b) să anunțe, în prealabil, orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea;
- c) să comunice și să justifice schimbarea locului de muncă;
- d) să comunice informații de natură a putea fi controlate mijloacele lui de existență.

În baza art.71 alin.5 C.pen. 1969 pe durata suspendării executării pedepsei sub supraveghere se suspendă și pedepsele accesorii.

În baza art.404 alin.2 C.proc.pen., atrage atenția condamnatului asupra dispozițiilor art.86⁴ alin.1 și 2 C.pen. 1969 referitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni pe durata termenului de încercare ori în cazul neîndeplinirii cu rea-credință a măsurilor de supraveghere prevăzute de lege ori stabilite de instanță.

II. În baza art. 396 alin.2 Cod pr. pen. condamnă pe inculpatul - la **pedeapsa de 4 ani închisoare** pentru săvârșirea *infracțiunii de înșelăciune prev. de art. 215, alin.1, 2 și 3 Cod penal 1969 cu aplicarea art. 5 Cod penal 2009.*

În baza art.12 alin.1 din Legea nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal raportat la art.71 alin.1 C.pen. 1969 interzice inculpatului ca pedeapsă accesorie exercitarea drepturilor prevăzute de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și b C.pen. 1969.

În baza art. 396, alin.6 Cod pr. penală rap. la art. 16, alin.1, lit.f) Cod pr. penală dispune încetarea procesului penal față de inculpatul vpp sub aspectul săvârșirii infracțiunii de uz de fals prev. de art. 291 Cod penal, *întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale.*

În baza art.86¹ C.pen. 1969 suspendă executarea pedepsei principale sub supraveghere pe un termen de încercare de 6 ani, calculat conform art.86² alin.1 C.pen. 1969.

În baza art.86³ alin.1 C.pen. pe durata termenului de încercare condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte, la datele fixate, la Serviciul de probațiune de pe lângă Tribunalul Constanța;
- b) să anunțe, în prealabil, orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea;
- c) să comunice și să justifice schimbarea locului de muncă;
- d) să comunice informații de natură a putea fi controlate mijloacele lui de existență.

În baza art.71 alin.5 C.pen. 1969 pe durata suspendării executării pedepsei sub supraveghere se suspendă și pedepsele accesorii.

În baza art.404 alin.2 C.proc.pen., atrage atenția condamnatului asupra dispozițiilor art.86⁴ alin.1 și 2 C.pen. 1969 referitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni pe durata termenului de încercare ori în cazul neîndeplinirii cu rea-credință a măsurilor de supraveghere prevăzute de lege ori stabilite de instanță.

III. În baza art. 396 alin.2 Cod pr. pen. condamnă pe inculpatul la **pedeapsa de 3 ani închisoare** pentru săvârșirea *infracțiunii de complicitate la înșelăciune prev. de art. 26 rap. la art. 215, alin.1, 2 și 3 Cod penal 1969 cu aplicarea art. 5 Cod penal 2009.*

În baza art.12 alin.1 din Legea nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal raportat la art.71 alin.1 C.pen. 1969 interzice inculpatului ca pedeapsă accesorie exercitarea drepturilor prevăzute de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și b C.pen. 1969.

În baza art. 396, alin.6 Cod pr. penală rap. la art. 16, alin.1, lit.f) Cod pr. penală dispune încetarea procesului penal față de inculpatul bdgi sub aspectul săvârșirii infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată prev. de art. 290 Cod penal 1969, *întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale.*

În baza art.86¹ C.pen. 1969 suspendă executarea pedepsei principale sub supraveghere pe un termen de încercare de 5 ani, calculat conform art.86² alin.1 C.pen. 1969.

În baza art.86³ alin.1 C.pen. pe durata termenului de încercare condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte, la datele fixate, la Serviciul de probațiune de pe lângă Tribunalul Constanța;
- b) să anunțe, în prealabil, orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea;
- c) să comunice și să justifice schimbarea locului de muncă;
- d) să comunice informații de natură a putea fi controlate mijloacele lui de existență.

În baza art.71 alin.5 C.pen. 1969 pe durata suspendării executării pedepsei sub supraveghere se suspendă și pedepsele accesorii.

În baza art.404 alin.2 C.proc.pen., atrage atenția condamnatului asupra dispozițiilor art.86⁴ alin.1 și 2 C.pen. 1969 referitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni pe durata termenului de încercare ori în cazul neîndeplinirii cu rea-credință a măsurilor de supraveghere prevăzute de lege ori stabilite de instanță.

IV. În baza art. 396 alin.2 Cod pr. pen. condamnă pe inculpatul la **pedeapsa de 3 ani închisoare** pentru săvârșirea *infracțiunii de complicitate la înșelăciune prev. de art. 26 rap. la art. 215, alin.1, 2 și 3 Cod penal 1969 cu aplicarea art. 5 Cod penal 2009.*

În baza art.12 alin.1 din Legea nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal raportat la art.71 alin.1 C.pen. 1969 interzice inculpatului ca pedeapsă accesorie exercitarea drepturilor prevăzute de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și b C.pen. 1969.

În baza art. 396, alin.6 Cod pr. penală rap. la art. 16, alin.1, lit.f) Cod pr. penală dispune încetarea procesului penal față de inculpatul sg sub aspectul săvârșirii infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată prev. de art. 290 Cod penal 1969, *întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale.*

Constată că fapta dedusă judecății a fost săvârșită în stare de concurs real cu infracțiunile pentru care inculpatul a fost condamnat la pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare prin sentința penală nr. 263/21.06.2011 pronunțată de Tribunalul Constanța în dosarul nr. 3021/2011 definitivă prin decizia penală nr. 2688/06.09.2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe care o descontopește și repune în individualitatea lor pedepsele componente respectiv pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare și pedeapsa de 5 luni închisoare.

În temeiul art. 33, art.34, alin.1, lit.b) Cod penal contopește pedepsele arătate mai sus și aplică inculpatului pedeapsa cea mai grea de 3 ani închisoare.

În baza art.86¹ C.pen. 1969 suspendă executarea pedepsei principale sub supraveghere pe un termen de încercare de 5 ani, calculat conform art.86² alin.1 C.pen. 1969.

În baza art.86³ alin.1 C.pen. pe durata termenului de încercare condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte, la datele fixate, la Serviciul de probațiune de pe lângă Tribunalul Constanța;

- b) să anunțe, în prealabil, orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea;
- c) să comunice și să justifice schimbarea locului de muncă;
- d) să comunice informații de natură a putea fi controlate mijloacele lui de existență.

În baza art.71 alin.5 C.pen. 1969 pe durata suspendării executării pedepsei sub supraveghere se suspendă și pedepsele accesorii.

În baza art.404 alin.2 C.proc.pen., atrage atenția condamnatului asupra dispozițiilor art.86⁴ alin.1 și 2 C.pen. 1969 referitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni pe durata termenului de încercare ori în cazul neîndeplinirii cu rea-credință a măsurilor de supraveghere prevăzute de lege ori stabilite de instanță.

În temeiul art. 397 Cod pr. penală rap la art. 25, alin.1 Cod pr. penală *admite acțiunea civilă formulată de partea civilă* și obligă inculpatul aac la plata către aceasta a sumei de 1.580.108, 70 de lei, cu titlu de prejudiciu material.

În temeiul art. 397 Cod pr. penală rap la art. 25, alin.1 Cod pr. penală *admite acțiunea civilă formulată de partea civilă* și obligă inculpatul vpp la plata către aceasta a sumei de xxxxx de lei, cu titlu de prejudiciu material.

În temeiul art. 397 rap. la art. 25, alin.3 Cod pr. pen desființează în totalitate următoarele înscrisuri: Adeverința nr. emisă de, Adeverința nr. emisă de, Contractul de management din încheiat între inculpatul a și, contractul de management din data de încheiat între inculpatul vpp și, Contract de închiriere nr. xxxxxxxx încheiat între și aac, Contract de închiriere nr. xxxxx din xxxxx încheiat între și inculpatul vpp.

În baza art.272 raportat la art.274 alin.1 C.proc.pen. obligă pe fiecare inculpat la plata către stat a sumei de 1050 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

În sarcina inculpatului aac s-a reținut că în data de a solicitat și obținut un credit bancar de la, în valoare de lei, în baza unor documente ce nu corespund cu realitatea, respectiv adeverință de venit, contract de management și contract de închiriere ce justificau veniturile realizate la acel moment, în vederea garantării plăților aferente creditului obținut în cauză.

S-a reținut în sarcina inculpatului vpp faptul că în data de a solicitat și obținut un credit bancar de la, în valoare de lei, în baza unor documente ce nu corespund cu realitatea, respectiv adeverință de venit, contract de management și contract de închiriere ce justificau veniturile realizate la acel moment. în vederea garantării plăților aferente creditului obținut în cauză.

S-a reținut în sarcina inculpatului bdgi faptul că, în calitatea de administrator al SC, a emis în fals adeverința de venit cu numărul xxx din data de xxxxxx pentru inculpatul vpp și a încheiat contractul de management din data de cu aceeași persoană, pentru a-i facilita obținerea creditului în sumă de lei de la

S-a reținut în sarcina inculpatului sg faptul că, în calitatea de administrator al SC, a emis în fals adeverința de venit cu numărul xxx din data de xxxxx pentru inculpatul aac și a încheiat contractul de management din data de cu aceeași persoană, pentru a-i facilita obținerea creditului în sumă de lei de la

Împotriva sentinței penale nr. pronunțată de Judecătoria în dosarul nr. xxxxxx au declarat apel Parchetul de pe lângă și inculpații aac, vpp, bdgi și sg.

În motivele de apel formulate de inculpații bdgi, sd și vpp se invocă, printre altele, **incidența prescripției răspunderii penale, în considerarea Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale.**

Expunerea chestiunii de drept :

La termenul din xx.xx.2018 curtea, din oficiu, a pus în discuție necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„1. Dacă, în interpretarea art. 155 alin. 1 Cod penal, cauza de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale constând în îndeplinirea unor acte de procedură în cauză își produce efectele numai în cazul oricărui act de procedură care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal.

2. Dacă actele de procedură îndeplinite anterior publicării în Monitorul Oficial al României a Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, cu respectarea art. 155 alin. 1 Cod penal, în forma în vigoare la data efectuării lor, au condus la întreruperea cursului prescripției răspunderii penale în cauzele aflate pe rol”.

Având în vedere că în cauză a fost invocată problema de drept a incidenței prescripției răspunderii penale, din două perspective, urmare Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, iar modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 155 alin. 1 Cod penal influențează semnificativ soluția ce ar putea fi pronunțată în cauză, luând în calcul și actualitatea acestei probleme de drept ce a generat opinii contradictorii în jurisprudență și doctrină și a cărei dezlegare juridică poate influența soluțiile în numeroase cauze aflate pe rolul instanțelor de judecată și al organelor de urmărire penală, curtea a considerat necesar a pune în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în condițiile art. 475 Cod procedură penală.

Examenul de admisibilitate a sesizării:

Ținând seama de dispozițiile art. 475 Cod procedură penală, curtea apreciază admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, întrucât :

- este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, în calea de atac a apelului;
- de lămurirea modului de rezolvare a problemei de drept în discuție depinde soluționarea în fond a cauzei, ținând seama de faptul că în funcție de modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 155 alin. 1 Cod penal, urmare Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, în cauză ar putea fi incident unul din cazurile de împiedicare a exercitării acțiunii penale (art. 16 alin. 1 lit. f Cod procedură penală – intervenirea prescripției răspunderii penale), ceea ce ar putea determina pronunțarea unei soluții de încetare a procesului penal.

- problema de drept pusă în discuție nu face obiectul unui recurs în interesul legii, iar asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat deja printr-o decizie întemeiată pe dispozițiile art. 471 alin.1 Cod procedură penală sau printr-o hotărâre întemeiată pe dispozițiile art. 475 Cod procedură penală.

Punctele de vedere ale părților:

Procurorul, în cadrul concluziilor sale orale, a apreciat că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Inculpatul aac a lăsat la aprecierea instanței sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind însă că practica judiciară este în sensul constatării intervenirii prescripției răspunderii penale, în situația în care nu s-au întocmit acte de procedură care să fie comunicate inculpaților anterior împlinirii termenului general al prescripției răspunderii penale.

Inculpații vpp și sd au apreciat că nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, întrucât dispozițiile art. 155 alin. 1 Cod penal, urmare Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, se interpretează în sensul că întreruperea cursului prescripției răspunderii penale intervine numai în cazul actelor de procedură care trebuie comunicate suspectului sau inculpatului, astfel cum se prevedea în art. 123 alin. 1 Cod penal din 1968.

Inculpatul bdgi a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind că, urmare Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale și lipsei unei intervenții legislative, nu mai poate interveni în nicio ipoteză întreruperea cursului prescripției

răspunderii penale, fiind aplicabile exclusiv termenele generale de prescripție a răspunderii penale.

Punctul de vedere al completului de judecată:

Faptele imputate inculpaților în prezenta cauză au fost comise sub imperiul Codului penal din 1968, iar prima instanță a apreciat că acesta reprezintă legea penală mai favorabilă și a aplicat global aceste dispoziții legale, în considerarea art. 5 Cod penal. Cu toate acestea, în apel inculpații au invocat incidența art. 155 alin. 1 Noul Cod penal, în susținerea aplicabilității prescripției răspunderii penale, de unde rezultă că se consideră că legea penală mai favorabilă ar fi Noul Cod penal, așa încât instanța de apel va trebuie să analizeze legea penală mai favorabilă, pentru a stabili, în concret, dacă aceasta este Codul penal din 1968 sau Noul Cod penal. Astfel, deși prima instanță a aplicat global Codul penal din 1968, apărările formulate în apel de inculpați fac necesară și examinarea dispozițiilor Noului Cod penal privind instituția prescripției răspunderii penale.

Conform art. 153 alin. 1 Cod penal, prescripția răspunderii penale înlătură răspunderea penală.

În art. 154 alin. 1 Cod penal se prevede că termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

a) 15 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani;

b) 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;

c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

d) 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani;

e) 3 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii care nu depășește un an sau amenda.

Potrivit art. 155 alin. 1-3 Cod penal, cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză; după fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție; întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei.

De interes în cauză sunt dispozițiile art. 155 alin. 1 Cod penal, care prevăd că termenul prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză, dispoziție ce a făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Prin Decizia nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial nr. 518 din 25 iunie 2018, a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea "oricărui act de procedură în cauză", din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, este neconstituțională.

În considerentele deciziei se arată că „dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal instituie o soluție legislativă de natură a crea persoanei care are calitatea de suspect sau de inculpat o situație juridică incertă referitoare la condițiile tragerii sale la răspundere penală pentru faptele săvârșite. ... prevederile art. 155 alin. (1) din Codul penal sunt lipsite de previzibilitate și, totodată, contrare principiului legalității incriminării, întrucât sintagma "oricărui act de procedură" din cuprinsul acestora are în vedere și acte ce nu sunt comunicate suspectului sau inculpatului, nepermițându-i acestuia să cunoască aspectul întreruperii cursului prescripției și al începerii unui nou termen de prescripție a răspunderii sale penale”.

Mai constată Curtea că „soluția legislativă anterioară, prevăzută la art. 123 alin. 1 din Codul penal din 1969, îndeplinea condițiile de previzibilitate impuse prin dispozițiile constituționale analizate în prezenta cauză, întrucât prevedea întreruperea cursului prescripției răspunderii penale doar prin îndeplinirea unui act care, potrivit legii, trebuia comunicat, în cauza în care persoana vizată avea calitatea de învinuit sau inculpat”.

Se observă că în Decizia nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale se face trimitere la anterioara dispoziție ce reglementa întreruperea cursului prescripției răspunderii penale – art. 123 alin. 1 Cod penal din 1968, care este apreciată că îndeplinea condițiile de previzibilitate impuse prin dispozițiile constituționale.

Urmare Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, interpretarea dispozițiilor art. 155 alin. 1 Cod penal a generat opinii diferite în practica judiciară și doctrina juridică, fiind publicate articole în conținutul cărora se exprimau opinii vădit divergente, de la concluzia că întreruperea cursului prescripției răspunderii penale intervine doar pentru actele de procedură care trebuie comunicate suspectului sau inculpatului până la aprecierea că în prezent sunt aplicabile doar termenele generale de prescripție a răspunderii penale, a căror întrerupere nu mai este posibilă potrivit art. 155 alin. 1 Cod penal, în raport de împrejurarea că legiuitorul a rămas în pasivitate, contrar dispozițiilor art. 147 din Constituție.

În această din urmă opinie (invocată și de inculpatul bdgi) se consideră că decizia nu este una interpretativă, deoarece Curtea Constituțională nu a admis o excepție de neconstituționalitate prin care să stabilească că textul este constituțional în măsura în care întreruperea cursului general al prescripției penale se poate face prin îndeplinirea unui act de procedură care se comunică învinutului sau inculpatului, iar Curtea nu interpretează sintagma „îndeplinirea oricărui act de procedură”.

În opinia instanței de apel, la prima chestiune de drept se impune a se răspunde că, în prezent, în interpretarea art. 155 alin. 1 Cod penal, cauza de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale constând în îndeplinirea unor acte de procedură în cauză își produce efectele numai în cazul actelor de procedură care, potrivit legii, trebuie comunicate suspectului sau inculpatului.

Curtea are în vedere, în susținerea acestui punct de vedere, că prin Decizia nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale instanța de contencios constituțional a invocat necesitatea stabilirii unui termen de decădere a organelor judiciare din dreptul de tragere la răspundere penală a inculpatului, termen care să aibă o durată previzibilă pentru acesta, reglementarea actuală fiind de natură să încalce principiul legalității incriminării și pedepsei, principiu ce are în vedere nu doar norma de incriminare, ci și mecanismele prin intermediul cărora presupusul autor al faptei este informat cu privire la persistența în timp a efectelor sociale ale faptelor sale.

Astfel, în considerentele deciziei se arată, între altele:

(...) instituția prescripției răspunderii penale se impune a fi analizată dintr-o dublă perspectivă, întrucât aceasta instituie, pe de o parte, un termen de decădere a organelor judiciare din dreptul de a trage la răspundere persoanele care săvârșesc infracțiuni, iar, pe de altă parte, un termen apreciat de legiuitor ca fiind suficient de mare, pentru ca societatea să uite faptele de natură penală săvârșite de efectele acestora, ca urmare a diminuării impactului lor asupra relațiilor sociale. (par. 22)

(...) întreruperea cursului termenului de prescripție (...) reprezentând (...) o manieră prin care societatea, prin intermediul organelor statului, aduce la cunoștința suspectului sau a inculpatului că fapta de natură penală pe care a săvârșit-o nu și-a pierdut rezonanța socială avută în momentul comiterii sale. (par.23)

Prin prisma acestui ultim aspect, întreruperea cursului termenului de prescripție a răspunderii penale devine eficientă, producându-și efectele, într-o manieră completă, doar în condițiile existenței unor pârghii legale de încunoștințare a persoanei în cauză cu privire la începerea unui nou termen de prescripție. Or o astfel de procedură de aducere la cunoștință poate consta tocmai în comunicarea acelor acte efectuate în cauză, ce au ca efect curgerea unui nou termen de prescripție a răspunderii penale. (par. 24)

A accepta soluția contrară înseamnă a crea, cu ocazia efectuării unor acte procedurale care nu sunt comunicate suspectului sau inculpatului și care au ca efect întreruperea cursului prescripției răspunderii penale pentru persoana în cauză o stare de incertitudine perpetuă, dată de imposibilitatea unei aprecieri rezonabile a intervalului de timp în care poate fi trasă la răspundere penală pentru faptele comise, incertitudine ce poate dura până la împlinirea termenului prescripției speciale (...).(par.28)

Deși dispozitivul Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale nu este unul specific unei decizii de interpretare, acesta trebuie corelat cu considerentele deciziei, rezultând concluzia că această decizie este una de interpretare, prin care Curtea constată că este neconstituțională o anumită soluție legislativă. În această situație, efectele deciziei se produc direct, chiar și în cazul lipsei unei intervenții a inițiatorului legislativ, cum este cazul în speță, iar pentru identificarea soluției legislative apreciate drept constituțională trebuie analizate considerentele deciziei.

În numeroase decizii Curtea Constituțională a stabilit, cu valoare de principiu, că atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept (spre exemplu Decizia nr. 1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009; Decizia nr. 414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010; Decizia nr. 415 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 5 mai 2010; Decizia nr. 694 din 20 mai 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 14 iunie 2010; Decizia nr. 536 din 28 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 7 iulie 2011; Decizia nr. 223 din 13 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 18 aprilie 2012; Decizia nr. 265 din 06 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 20 mai 2014).

În cazul de față, se observă că instanța de contencios constituțional a apreciat, considerente, că soluția legislativă ce corespunde exigențelor Constituției este cea reglementată în art. 123 alin. 1 Cod penal din 1968, fiind aduse argumente în acest sens, de unde reiese că opțiunea curții a fost aceea că în actuala reglementare se revine la practic la condițiile întreruperii cursului prescripției din Codul penal anterior, aceasta fiind și interpretarea ce ar trebui dată art. 155 alin. 1 Cod penal.

În ceea ce privește a doua chestiune de drept ce face obiectul sesizării („Dacă actele de procedură îndeplinite anterior publicării în Monitorul Oficial al României a Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, cu respectarea art. 155 alin. 1 Cod penal, în forma în vigoare la data efectuării lor, au condus la întreruperea cursului prescripției răspunderii penale în cauzele aflate pe rol”), se remarcă, de asemenea, interpretări diferite cu privire la efectul în timp al deciziilor Curții Constituționale.

În conformitate cu dispozițiile art. 147 alin. 1 din Constituție, dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Conform alineatului 4 al aceluiași articol, deciziile sunt obligatorii de la data publicării în Monitorul Oficial și au putere numai pentru viitor.

Având în vedere caracterul obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale și neretroactivitatea acestora, se conturează două opinii în ceea ce privește efectul în timp.

Potrivit unei opinii, deciziile Curții produc efecte numai pentru viitor, deci aplicarea lor retroactivă este exclusă. Chiar și atunci când, aparent, un astfel de demers are loc, în realitate ceea ce se aplică retroactiv în această situație este legea penală, devenită mai favorabilă prin modificarea sa, iar nu decizia Curții, în mod direct. Ca urmare, actele de procedură efectuate anterior publicării deciziilor Curții Constituționale, vizând norme procesual penale potrivit dispozițiilor declarate neconstituționale, rămân valabile și produc aceleași efecte pe care le produceau anterior publicării deciziei. În speță, consecința ar fi aceea că întreruperile cursului prescripției survenite anterior publicării deciziei, ca efect al unor acte de procedură ce nu se comunică suspectului sau inculpatului, nu pot să fie lipsite, retroactiv, de efecte.

Ca atare, în considerarea acestei prime opinii, la a doua chestiune ar trebui să se răspundă în sensul că actele de procedură îndeplinite anterior publicării în Monitorul Oficial al României a Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, cu respectarea art. 155 alin. 1 Cod penal, în forma în vigoare la data efectuării lor, ce nu făceau parte din categoria

celor care se comunicau suspectului sau inculpatului, au condus la întreruperea cursului prescripției răspunderii penale în cauzele aflate pe rol.

Într-o altă opinie, se reține că, deși deciziile Curții produc efecte numai pentru viitor, această ipoteză vizează și spețele în care cauzele penale se află încă pe rolul organelor judiciare.

Din jurisprudența Curții Constituționale, se desprinde concluzia că deciziile de admitere a excepției de neconstituționalitate se aplică numai în cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești la momentul publicării acestora, cauze în care respectivele dispoziții sunt aplicabile, precum și în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data sus menționată, altele decât cea în care a fost pronunțată decizia Curții Constituționale, soluționate definitiv prin hotărâre judecătorească, în această ipoteză decizia constituind temei al revizuirii.

Astfel, ipoteza în care litigiile se află pe rolul instanțelor judecătorești se încadrează în ceea ce Curtea Constituțională a calificat ca fiind cauze pendinte la momentul publicării deciziei sale de admitere a excepției de neconstituționalitate, ceea ce prezintă relevanță fiind ca raportul juridic guvernat de dispozițiile legii declarate neconstituționale să nu fie definitiv soluționat. De aceea, aplicarea pentru viitor a deciziilor Curții vizează situațiile juridice pendinte, deci cele care nu au devenit *facta praeterita* ca urmare a necontestării lor.

Totodată, Curtea Constituțională a statuat în mod expres și obligativitatea deciziilor interpretative, reținând că "indiferent de interpretările ce se pot aduce unui text, atunci când Curtea Constituțională a hotărât că numai o anumită interpretare este conformă cu Constituția, menținându-se astfel prezumția de constituționalitate a textului în această interpretare, atât instanțele judecătorești, cât și organele administrative trebuie să se conformeze deciziei Curții și să o aplice ca atare" (Decizia nr. 536 din 28 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 7 iulie 2011; Decizia nr. 265 din 06 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 20 mai 2014).

Un alt exemplu este cel al Deciziei nr. 51/2016 al Curții Constituționale, unde în paragraful 42 se menționează că „pe toată perioada de activitate a unui act normativ, acesta se bucură de prezumția de constituționalitate, astfel încât decizia nu se va aplica în privința cauzelor definitiv soluționate până la data publicării sale, aplicându-se însă în mod corespunzător în cauzele aflate pe rolul instanțelor de judecată”. La fel, în Decizia nr. 895/2015 a Curții Constituționale, stabilește că respectiva decizie se aplică „în schimb, în privința contestațiilor la executare formulate împotriva încheierii de încuviințare a executării silite date de executorul judecătoresc aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data publicării prezentei decizii, precum și în cele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data susmenționată”.

Ca atare, neretroactivitatea deciziilor Curții Constituționale nu înlătură aplicarea acestora în cauzele care sunt încă pe rolul instanțelor de judecată, efectul fiind, pentru ipoteza analizată în cauză, că efectul de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale în cauzele aflate pe rol nu este determinat de orice act de procedură îndeplinit în respectiva cauză, până la publicarea în Monitorul Oficial al României a Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, ci tot doar de acele acte de procedură care se comunică suspectului sau inculpatului.

Drept urmare, în considerarea acestei opinii la a doua chestiune ar trebui să se răspundă în sensul că actele de procedură îndeplinite anterior publicării în Monitorul Oficial al României a Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, cu respectarea art. 155 alin. 1 Cod penal, în forma în vigoare la data efectuării lor, ce nu făceau parte din categoria celor care se comunicau suspectului sau inculpatului, nu au condus la întreruperea cursului prescripției răspunderii penale în cauzele aflate pe rol.

Luând în considerare cele două opinii exprimate, urmează ca Înalta Curte de Casație și Justiție, să aprecieze asupra modului în care trebuie interpretată cea de-a doua chestiune de drept ce face obiectul sesizării.

Pentru aceste considerente, constatând îndeplinite condițiile prev. de art. 475 Cod procedură penală, curtea va dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„1. Dacă, în interpretarea art. 155 alin. 1 Cod penal, cauza de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale constând în îndeplinirea unor acte de procedură în cauză își produce efectele numai în cazul oricărui act de procedură care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal.

2. Dacă actele de procedură îndeplinite anterior publicării în Monitorul Oficial al României a Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, cu respectarea art. 155 alin. 1 Cod penal, în forma în vigoare la data efectuării lor, au condus la întreruperea cursului prescripției răspunderii penale în cauzele aflate pe rol”.

În baza art. 476 alin. 2 Cod procedură penală se va suspenda judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

În baza art. 475 Cod procedură penală, dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„1. Dacă, în interpretarea art. 155 alin. 1 Cod penal, cauza de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale constând în îndeplinirea unor acte de procedură în cauză își produce efectele numai în cazul oricărui act de procedură care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal.

2. Dacă actele de procedură îndeplinite anterior publicării în Monitorul Oficial al României a Deciziei nr. 297/26.04.2018 a Curții Constituționale, cu respectarea art. 155 alin. 1 Cod penal, în forma în vigoare la data efectuării lor, au condus la întreruperea cursului prescripției răspunderii penale în cauzele aflate pe rol”.

În baza art. 476 alin. 2 Cod procedură penală suspendă judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 14.12.2018.

**Președinte,
MDM**

**Judecător,
CC**

**Grefier,
CA**